

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastustoimen omaevalvonta

2024 vuoden yhteenveto

Pelastustoiminta

Pelastustoiminta seuraa toimintavalmiusaikoja, lähtöaikoja ja savusukelluskykyisten henkilöiden määriä.

Poikkeamat:

Toimintavalmiusajat ovat yleisesti parantuneet vuoteen 2023 nähden, mutta alueella on kuitenkin edelleen useita I- ja II-riskiluokan riskiruutuja, joita ei tavoiteta palvelutasopäätöksen ja kansallisten ohjeiden mukaisesti. Riskiruutujen lukumäärä, joita ei tavoiteta kiireellisissä tehtävissä 50 %:ssa, on noussut I-riskiluokan osalta 12 ruutuun (v. 2023 9 ruutua) ja II-riskiluokan osalta 17 ruutuun (v. 2023 8 ruutua). I-riskiluokan osalta tavoittamattomien ruutujen määrän kasvu selittyy pääosin uusilla I-riskiluokan ruuduilla, joita ei tavoiteta nykyisellä paloasemaverkostolla. II-riskiluokan osalta tavoittamattomien ruutujen määrän kasvu selittyy yksittäisillä hälytystehtävillä, joissa toimintavalmiusaika on pitkittynyt.

Suurimmat toimintavalmiusaika-poikkeamat ovat edelleen I-riskiluokan ruutujen osalta Turun länsiosassa, Raision ja Liedon keskustoissa sekä II-riskiluokan ruutujen osalta Turun Hirvensalon eteläosassa. Lisäksi II- ja III-riskiluokan ruutujen osalta on ollut poikkeamia Laitilassa, Kalannissa, Merimaskussa, Maskussa, Paimiossa, Koski TL:ssä, Salossa, Perttelissä, Somerolla ja Särkisalossa.

Päätoimisten paloasemien kiireellisten tehtävien lähtöajoissa on noin 1 sekunnin kasvua vuoden 2023 keskiarvoon. Lähtöajat ovat kuitenkin parantuneet Q4:ssa 2024 Q1/Q2/Q3:een verrattuna

Vuoden aikana sopimuspalokuntien savusukeltajien määrä kasvoi 80 henkilöllä.

Toimenpiteet:

1. yksikön toimintavalmiusaikatavoitteisiin Turun ja Raision I-riskiluokan ruutujen osalta päästään toteuttamalla palvelutasopäätöksen toimenpiteet, jotka tulisi olla valmiina vuoden 2025 lopussa. Turun Hirvensalon II-riskiluokan ruutujen osalta toimintavalmiusaikatavoitteet toteutuvat 2020-luvun loppupuolella, mikäli palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelma toteutuu.

Liedon keskustan toimintavalmiushäiriön ehkäisemiseksi on päivitetty valmiussiirto-ohjetta, jotta Liedon yksikkö olisi enemmän omalla alueella. Muutoksella ei kuitenkaan päästä alle kuuden minuutin tavoittamiseen Liedon keskustan I-riskiluokan ruutuun. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää Liedon paloaseman asemapaikan muuttamista. Muiden II- ja III-riskiluokan ruutujen osalta tehostetaan edelleen seurantaa ja asia on otettu esille vuoden 2024 lopussa pidetyissä sopimuspalokuntien palokuntasopimusneuvotteluiden yhteydessä.

Päätoimisten paloasemien lähtöajat työvuoroittain on tuotu henkilöstön parempaan tietoisuuteen.

Vaikuttavuus:

Palokuntasopimusten uudistuksella on saatu kasvatettua sopimuspalokuntien savusukeltajien määrää noin 25 %. Päätoimisten paloasemien lähtöajat ovat isossa kuvassa parantuneet, jotka ovat edesauttaneet toimintavalmiuden parantamista kokonaisuudessaan, pl. uusien I-riskiluokan riskiruutujen osalta, joita ei tavoiteta nykyisellä paloasemaverkostolla.

Yhteenveto:

Vuoden 2024 osalta ei ole havaittu kriittisiä poikkeamia toiminnassa ja taso vastaa päätettyä palvelutasoa. Merkittävimmät 1. yksikön toimintavalmiusaikapuutteet saadaan korjattua, kun palvelutasopäätöksen lisäykset toteutetaan.

Riskienhallinta

Riskienhallinta seuraa tarkastuskohteiden määrän muutosta, A1-A6 kohteiden toteutuneita määriä, 42§ kohteiden ilmoitusmääriä, niissä tehtyjen tarkastusten ja jälkitarkastusten määriä, Kokonaistoimenpiteiden määrää, asiakassuoritteiden määrää, erityiskohteiden ja lausuntojen määrän muutosta, sekä määrän kehitystä

Poikkeamat:

Määrät kohteittain vuoteen 2023 nähden: (kpl)

A1-A6 kohteiden tarkastukset	+461	+24%
42 riski-ilmoitukset	+18	+1,1%
42 riskitarkastukset	+6	+1,4%
Rakennusten käyttöönottotarkastukset	-39	-15%
Rakennusluvista annettavat lausunnot	-35	-6,9%
Kokonaistoimenpiteiden määrän muutos:	+722	+10%

Selite:

Valvontasuunnitelman liitteenä on valvontavälitaulukko, jossa rakennukset määritellään tarkastusväleihin A1-A6 luokkien mukaisesti. Esimerkiksi teatteri, jossa on alle 200 asiakaspaikkaa, määritellään luokkaan A3 ja valvontaväliksi kohteelle on määriteltynä 48kk.

42§ paloriski-ilmoitukset kuvaa pelastuslain 42§ mukaisia onnettomuusriski-ilmoitusten tuloa pelastusviranomaiselle. Paloriski-ilmoituksen tekijä arvioi tilanteessa olevan onnettomuusriskin ja tekee siitä pelastusviranomaiselle ilmoituksen.

42§ paloriskitarkastukset kuvaa valvontakäyntien määrää, joita on tehty pelastuslain 42§:ssä mainitulla onnettomuusriski-ilmoituksen perusteella.

Rakennuksen käyttöönottotarkastukset kuvaa uusille käyttöönotettaville rakennuksille tehtyjä palotarkastuksia. Rakennusvalvontaviranomainen määrittää rakennushankekohtaisesti pelastusviranomaiselle tarvetta tulla arvioimaan paloturvallisuutta valmistuvaan rakennukseen.

Rakennusluvista annettavat lausunnot, kuvaa lausuntojen määrää rakennusvalvontaviranomaiselle. Rakennusvalvontaviranomainen voi pyytää pelastusviranomaista lausumaan rakennushankkeen paloturvallisuudesta.

Kokonaistoimenpiteiden määrä, kuvastaa palotarkastusrekisteriin kirjattujen valvonta- ja muita asiakastarpeisiin perustuvien kirjausten kokonaismäärää.

Toimenpiteet:

Tästä on hyvä jatkaa vuodelle 2025. Ainoastaan A1-A6 tarkastuskohteiden määriin voi pelastusviranomainen vaikuttaa valvontasuunnitelman mukaisella tekemisellä. Muut seurattavat mittarit tulevat muilta viranomaisilta tai asiakkailta pelastusviranomaiselle tehtäväksi ja pelastusviranomainen ei näihin tehtävämääriin pysty vaikuttamaan.

Vaikuttavuus:

Olemme saaneet valvottua selvästi viimevuotista enemmän palotarkastettavia kohteita. Kohteiden turvallisuustaso on parantunut.

Paloriski-ilmoituksissa on havaittu ilmoitusmäärän kääntyvän tasaiseen pieneen nousuun ja ehkä vakiintua nykyiselle tasolle. Ilmoituksia seuraavat valvontakäynnit parantavat asukkaan turvallisuutta ja näillä palotarkastuksilla on ilmeistä, että olemme onnistuneet vähentämään palokuolemia.

Rakennusten käyttöönottotarkastuksilla valvotaan valmistuvan rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuutta. Tämä valvonta tukee rakennusvalvontaviranomaisen työtä arvioitaessa valmistuvan rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuutta. Ennen käyttöönottotarkastuksia, olemme todennäköisesti antaneet rakennusvalvonnalle pelastusviranomaisen lausunnon rakennuksen rakennuslupa-asiakirjoista. Lupavaiheessa pelastusviranomaisella on mahdollisuus vaikuttaa valmistuvan rakennuksen turvallisuuteen. Tilastoista voidaan päätellä, että rakentaminen on hiipumassa.

Kokonaistoimenpiteiden määrä kertoo pelastusviranomaisen kirjaamista asiakaskontakteista palotarkastusrekisteriin. Kokonaistoimenpiteiden määrä on selvässä nousussa viime vuosiin nähden. Asiakkaisen turvallisuuteen on tehty hyvin moninaisia toimintoja.

Yhteenveto:

Kuluneesta vuodesta voidaan todeta, että saimme tehtyä selvästi edellisvuosia enemmän palotarkastuksia valvottavissa kiinteistöissä. Paloriski-ilmoitusten määrä on kääntynyt vakiintuvalle tasolle, ja ilmoituksista seuraavien valvontakäyntien määrä on pysynyt viime vuoden tasolla. Rakentamiseen liittyvä työ näyttää vähentyneen edellisvuosiin verrattuna. Tilastoista voidaan todeta, että rakentaminen hiipuu. Kokonaissuoritteiden (eli asiakaskontaktien) määrä on noussut ja sitä ei yksin selitä vahvasti nousseet palotarkastusmäärät. Erilaista valvontaa ja asioiden kirjaamista on ollut enemmän viime vuoteen verrattuna.

Siviilivalmius

Siviilivalmius seuraa väestönsuojien tarkastus määriä, valvonnan ja lausuntojen käsittelynopeutta, sekä väestönsuojelu- ja valmiussuunnitelmien ajantasaisuutta.

Poikkeamat:

Väestönsuojien tarkastusten ja lausuntojen osalta 2024 tapahtui alkuvuonna kasvua, joka aiheutti lausuntojen viivästymisen. Taustalla oli suhdannemuutokseen liittyvä yleinen rakentamisen lisääntyminen, joka vuorostaan ilmeni lisääntyneinä lausuntopyyntöinä ja käyttöönottotarkastuksina.

Väestönsuojelu ja varautumissuunnitelmien työvelkaa saatiin kurottua kiinni vuoden 2024 aikana ja näistä aiheutuneita myöhästymisiä kyettiin kuromaan umpeen. Myöhästymisiin vaikutti vuoden aikana mm. Henkilöstövaihdokset ja toista vuotta jatkunut henkilöstövaje.

Toimenpiteet:

Henkilötyötä kohdennettiin ja tarkastukseen liittyviä prosesseja tehostettiin. Puuttuvien henkilöresurssien osalta suunnittelutehtäviä priorisoitiin tai aikataulutettiin uudelleen.

Vaikuttavuus:

Väestönsuojien tarkastukset ja lausunnot saatiin vuoden aikana palaamaan normaalille tasolle ja vastausajoissa ollut viive kurottua kiinni.

Suunnittelutyön työvelkaa saatiin kevennettyä ja henkilöstö resursseihin on odotettavissa parannuksia vuonna 2025.

Yhteenveto:

Siviilivalmiuden palvelualueen toimintavuosi sujui odotusten mukaisesti. Pois lukien lausuntojen viivästyminen, kaikki poikkeamat oli ennakoitu ja tiedossa. Korvaajien toimien avulla tilanne saatiin paranemaan ja vuonna 2025 on odotettavissa näistä johtuen parannusta. Huomionarvoista on, että toiminnallinen työvelka on edelleen kohtalaisen suuri ja nykyisillä henkilöresursseilla ja kasvaneilla vaatimuksilla poikkeamat tulevat jatkumaan myös vuonna 2025.

Turvallisuusviestintä

Turvallisuusviestintä seuraa tavoitettujen henkilöiden määrää, sekä toteutuneiden tapahtumien määrää.

Poikkeamat:

Vuonna 2024 turvallisuusviestinnässä tavoitettiin 5000 ihmistä enemmän kuin edellisenä vuonna. Vastaavasti tapahtumia järjestettiin 103 kpl enemmän kuin vuonna 2023.

Toimenpiteet:

Tapahtumien yhteistyössä palvelutuotannon kanssa kiinnitettiin enemmän huomioita vuorohenkilöstön osallistumismahdollisuuksiin, hyvänä esimerkkinä tästä päiväkotien vierailuja keskitettiin ennalta määrättyihin pelastustoimelle paremmin sopiviin ajankohtiin. Vuonna 2024 kiinnitettiin myös enemmän huomiota raportointiin.

Vaikuttavuus:

Tehdyt toimenpiteet ovat todennäköisesti vaikuttaneet tapahtumamäärien kasvuun ja sitä kautta myös tavoitettujen henkilöiden määriin. Raportoinnissa on vielä parantamisen varaa.

Yhteenveto:

Turvallisuusviestinnän vuosi oli tapahtumien osalta vilkas, ja kävijämäärät olivat eri tilaisuuksissa ja tapahtumissa erittäin hyviä. Pelastuslaitos tavoitti ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän keinoin fyysisesti vuonna 2024 yli 61 000 henkilöä lähes 500:ssa eri tilaisuudessa. Käytännössä pelastuslaitos tavoitti eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa 13 % Varsinais-Suomen asukasluvusta. Tämän lisäksi tavoitti joukkoviestinnän keinoin, erityisesti sosiaalisen median kanavissa, noin 5 miljoonaa henkilöä. Sopimuspalokunnilla oli merkittävä rooli turvallisuusviestinnässä.

Asiakaspalaute

Asiakaspalautteen seurannalla on tarkoitus selvittää palvelun laatua asiakasnäkökulmasta. Asiakaspalautteen määrää ja palautteiden sisältöä seurataan.

Poikkeamat:

Roidu järjestelmä: muutokset aiheuttaneet haasteita, vastuuhenkilöt ovat olleet väriä tai he eivät ole tienneet miten vastata palautteisiin.

Vastausaika venynyt

Palautette tullut yhteisöposteihin, joiden hallinta ja tuominen järjestelmään ollut vaihtelevaa

Palautteen määrä varsin niukka, varsinkin pelastustoiminnan osalta.

Toimenpiteet:

Roidun osalta vastuuhenkilöt saatettu ajantasalle ja koulutettu vastauksien antamiseen

Seurattu palautteisiin vastaamista ja muistutettu asiasta.

Tehty prosessi, jolla muu palaute päättyy Roidu järjestelmään.

Jaettu fyysistä korttia, joka lisännyt palautteen määrää hieman, Ei toimi kaikilla palvelualueilla. Asiakaspalautteen antamista helpotetaan asiakkaan näkökulmasta, järjestelmiä kehitetään.

Vaikuttavuus:

Prosessit, vastuuhenkilöt, koulutus ja järjestelmät kunnossa.

Palautteet ohjautuvat oikein käsittelyyn määräaikojen puitteissa pääosin.

Yhteenveto:

Palautteen määrää on saatu lisättyä hieman ja pääosin saatu palaute on positiivistä.

Asiakkaat eivät aina tiedä mistä palvelusta he antavat palautetta, jolloin palautteet ohjautuvat välillä väärälle palvelualueelle.

Palautekortin jakaminen toimii osassa palveluita hyvin, mutta jatkossa pelastustoiminnan osalta toimintamallia tulee kehittää.